

Samrådsredogörelse Detaljplan för del av Akalla 4:1 vid Torshamnsgatan i stadsdelen Kista, Dp 2015- 09816

Innehåll

Sammanfattning	2
Bakgrund.....	2
Förslagets syfte och huvuddrag.....	2
Hur samrådet bedrivits.....	3
Inkomna synpunkter och stadsbyggnadskontorets ställningstaganden.....	4
Statliga och regionala myndigheter och förbund	4
Kommunala nämnder, bolag och förvaltningar	12
Övriga remissinstanser	20
Sakägare enligt fastighetsförteckning	24
Övriga, ej sakägare	24

Stadsbyggnadskontoret

Fleminggatan 4
Box 8314
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 27 300
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se
stockholm.se

Sammanfattning

Planförslaget innebär en utbyggnad av planområdet till en välintegrerad mötesplats där bostäder tillsammans med publika lokaler och offentliga platser, såsom tennis- och paddelhallar innehållande sammanlagt 26 tennisbanor, centercourt för tennisevenemang med möjlighet till 1200 sittplatser, hotell, kontor, torg och park, bygger en levande stadsmiljö för boende och besökare i stadsdelen Kista. Planförslaget sändes ut på samråd 2018-02-13 – 2018-03-29 och under samrådet har 29 yttranden inkommit. Flertalet remissinstanser tillstyrker planförslaget men framför synpunkter i sak, i synnerhet gällande trafikbuller, hantering av dagvatten och översvämningsrisk, trafik, förskolebehovet samt kvarterets gestaltning mot norr. Svenska kraftnät framför synpunkter gällande sin ledningsrätt inom detaljplanområdet och att detaljplanen inte kan förverkligas förrän 2027 när kraftledningen har gått ur bruk. Rådet till skydd för Stockholms skönhet avstyrker planförslaget på grund av stora kvartersstrukturen som planen möjliggör.

De sakägare och övriga boende som framfört synpunkter önskar att man i samband med programmering av parken ges möjlighet till spontan idrott och lek. Att bygga ut busstrafiken så att nya boende i Kista inte använder bil till vardag har också önskats. Kista-Rinkebys stadsdelsförvaltning anser att bostäderna som planen möjliggör kommer att ge upphov till en åttaavdelningsförskola.

Med anledning av de synpunkter som framförts under samrådet kommer följande frågor studeras vidare i det fortsatta planarbetet: förskolebehovet, trafikbuller, hantering av dagvatten och översvämningsrisk, bebyggelsens gestaltning och struktur, Svenska kraftnäts kraftledning samt gestaltning och programmering av parken.

Kontoret bedömer att merparten av frågeställningarna som lyfts under samrådet kan hanteras genom mindre justeringar av planförslaget, men Svenska kraftnäts ledningsrätt liksom behov av förskoleplatser kan innebära större revideringar av planen.

Bakgrund

Förslagets syfte och huvuddrag

Syftet med detaljplanen är en utbyggnad av planområdet till en välintegrerad mötesplats där bostäder, publika lokaler och offentliga platser tillsammans bygger en levande stadsmiljö för boende och besökare i stadsdelen Kista. Detaljplanen syftar också till möjliggörande av två höghus innehållande bostäder och hotell vilka kommer att bli nya inslag i Kistas stadsbild. Detaljplanen möjliggör

ett aktivt och funktionsblandat område med idrottshallar, bostäder, hotell, kontor, parkeringshus, verksamhetslokaler, ett torg och en park vilka kommer att utgöra en ny målpunkt i stadsdelen Kista. Detaljplanen bidrar även till en ökad social hållbarhet och integration genom att tillskapa kvalitativa offentliga miljöer och funktioner.

Planförslaget medger en tät struktur och en hög exploateringsgrad inom ett ovanligt stort kvarter (motsvarande fyra kvarter enligt strukturplanen för Kista från 2003). Den täta strukturen kompletteras med ett nytt torg om cirka 1750 kvadratmeter och en ny anlagd park om cirka 8000 kvadratmeter. Ett nytt genomgående stråk - i förlängning av den urbana axel som har föreslagits i detaljplanen för Kista äng (dnr 2013-09481) - möjliggörs genom planområdet. Planområdet ska även tillgängliggöras norr- och västerifrån genom två nya gator som är en del av den framtida gatustrukturen i Kista. Kvarteret ska på så sätt få en ökad tillgänglighet. Gatorna kommer även att möjliggöra access till framtida kvarter norr och väster om planområdet.

En arkitektur med hög kvalitet ska eftersträvas i gestaltningen av kvarteret. Arkitekturen ska möta visionen för Kista Science City och den internationella känslan som är en av Kistas förutsättningar och kvalitéer. Aktiva bottenvåningar med ett utåtriktadnyttjande särskilt mot Torshamnsgatan, urbana axeln (förlängning av föreslagna gatan i detaljplanen för Kista äng) och torget bidrar till en levande stadsmiljö. Höga bottenvåningar med stora glaspartier och omsorgsfull gestaltning särskilt vid entréer utgör viktiga inslag i bottenvåningarnas fasad. För att bidra till en levande stadsmiljö har bostadsentréer och även entréer till idrottshallar, hotell och kontor placerats som mest mot Torshamnsgatan, urbana axeln (förlängning av föreslagna gatan i detaljplanen för Kista äng) och torget. Bostadsgårdar har tillgodosetts genom tillgång till gemensamma takterrasser.

Hur samrådet bedrivits

Plansamråd för aktuell detaljplan pågick under perioden 2018-02-13 – 2018-03-29. Information om samrådet skickades ut enligt sändlista till remissinstanser och berörda sakägare enligt fastighetsförteckningen. Samrådsförslaget visades i Tekniska Nämndhuset, i Fyrkanten Fleminggatan 4, i Kista bibliotek i Kista galleria och i NOD i Kista samt på stadsbyggnadskontorets hemsida, www.stockholm.se/detaljplaner. Annons om samråd och samrådsmöte publicerades i lokaltidningarna Mitt i Kista och Mitt i Sollentuna 13 februari 2018. Samrådsmöte hölls 2018-03-07 i Kista bibliotek i Kista galleria där ca 20 personer närvarade.

Inkomna synpunkter och stadsbyggnadskontorets ställningstaganden

Nedan redovisas en sammanfattning av de synpunkter som inkom under samrådet. Synpunkterna i sin helhet finns att tillgå på stadsbyggnadsexpeditionen. Stadsbyggnadskontorets kommentarer och ställningstagande redovisas i kursiv stil.

Statliga och regionala myndigheter och förbund

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen bedömer att föreslagen utformning av planen innebär att MKN vatten enligt 5 kap. miljöbalken inte följs. Recipienten Edsviken har dålig ekologisk status samtidigt som planförslaget leder till ökade utsläpp av näringsämnen och en del andra föroreningar. För att planförslaget ska följa MKN för vatten krävs att utsläppen minskar.

Vidare bedömer Länsstyrelsen att bebyggelsen blir olämplig med hänsyn till människors hälsa när det gäller buller. För flera planerade bostadshus uppnås riktvärdena i förordning (SFS 2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader endast med hjälp av tekniska lösningar och stor andel avskärmning av balkonger. Länsstyrelsen anser att detta inte är förenligt med 2 kap 6 a § PBL.

Staden behöver också ta hänsyn till länsstyrelsens synpunkter på planförslaget gällande risker med transporter av farligt gods, samt geoteknik och översvämning.

Om ovanstående problem kvarstår vid ett antagande kan Länsstyrelsen komma att ta upp planen för prövning enligt 11 kap. 10 § PBL. Planen kan då komma att upphävas enligt 11 kap. 11 § PBL.

Riksintresse

Riksintresse för kommunikation (luftfart) och totalförsvaret

Planförslaget medger att mycket höga byggnader kan uppföras. Byggnader och anläggningar som är högre än 20 meter över marknivån kan komma att påverka riksintresset för luftfarten och/eller riksintresset för totalförsvaret. Varken Swedavia, såsom ansvarig för Arlanda och Bromma flygplatser, eller Luftfartsverket, har dock någon erinran mot planförslaget förutsatt att högsta totalhöjd över nollplanet inte överskrider det fastställda + 164 meter. Inte heller Försvarmakten har något att erinra mot planförslaget. Länsstyrelsen bedömer därför att detaljplanen inte kommer att ge någon negativ påverkan på riksintresset för luftfarten eller riksintresset för totalförsvaret.

Miljö kvalitetsnormer (MKN)

MKN vatten

Enligt de beräkningar som presenteras i dagvattenutredningarna (Struktur Mark Stockholm AB, 2017-11-09, och Sweco Environment AB, 2017-12-15) ökar utsläppen av näringsämnen och en del andra föroreningar, såsom koppar och krom, till följd av ett genomförande av planen. Eftersom recipienten Edsviken har dålig ekologisk status är all ytterligare försämring otillåten. Att planen leder till ökade utsläpp av näringsämnen och andra föroreningar anser länsstyrelsen innebära en försämring. För att följa MKN krävs en förbättring, vilket uppnås genom minskade utsläpp av föroreningar. Länsstyrelsen bedömer därför att nuvarande utformning av planen inte följer MKN för vatten.

Staden behöver genomföra fler dagvattenåtgärder inom planområdet så att mängden utsläpp av näringsämnen och föroreningar minskar. Det är också en fördel om dagvattenåtgärderna för allmän platsmark och kvartersmark kan samordnas.

Staden behöver vidare säkerställa att dagvattenåtgärderna genomförs och sköts på rätt sätt. Utan underhåll och skötsel slutar dagvattenåtgärder att fungera över tid.

Staden bör också redovisa hur snöhanteringen kan ske när detaljplanen medger en så pass tät struktur och hög exploateringsgrad. Smältvatten från snö bör renas innan det släpps till dagvattennätet eftersom det ofta är förorenat. Eftersom dagvattenåtgärderna är väsentliga för att planen ska tillåtas behöver staden i största möjliga mån reglera de fysiska förutsättningarna för att de valda dagvattenåtgärderna kan genomföras.

Hälsa och säkerhet

Buller

Länsstyrelsen bedömer att bebyggelsen blir olämplig med hänsyn till människors hälsa vad gäller buller. För flera planerade bostadshus uppnås riktvärdena för trafikbuller endast med hjälp av tekniska lösningar och stora avskärmningar av balkonger. Tekniska lösningar som endast möjliggör att riktvärden uppnås lokalt utanför fönster ska användas mycket restriktivt och endast då planförslaget i sin helhet ändå bedöms vara det mest lämpliga enligt 2 kap 6a § PBL.

Länsstyrelsen anser att stadens förslag med höga punkthus i ett bullerutsatt läge inte är förenligt med 2 kap 6a § PBL eller med gällande bullerförordningen, och att boendemiljön som helhet inte är acceptabel ur bullerhänseende. Länsstyrelsen bedömer därför att planförslaget riskerar att det höga huset samt det bakomliggande åttavåningshuset blir olämpliga med hänsyn till människors hälsa avseende buller.

För det västra åttavåningshuset bedömer Länsstyrelsen emellertid att placering och utformning av byggnaden samt bostäderna uppfyller 2 kap 6 a § PBL, trots att vissa särskilt utsatta lägenheter behöver tekniska åtgärder på balkongerna för att uppnå riktvärdet för en skyddad sida.

Till nästa skede i planprocessen behöver staden se över utformning och placering av det höga bostadshuset samt det norra åttavåningshuset i enlighet med 2 kap 6a § PBL. Den skyddade sidan bör uppnå riktvärdet 55 dBA i sin helhet och inte endast lokalt utanför fönster.

Vidare behöver staden lyfta in mycket mer av materialet från den underliggande bullerutredningen i själva planbeskrivningen. Redovisningen i planbeskrivningen behöver vara så detaljerad att den kan ligga till grund för förelägganden och förbud från tillsynsmyndigheten avseende buller i enlighet med 26 kap. 9 a § miljöbalken.

Beräknade ekvivalenta och maximala ljudnivåer ska redovisas för samtliga lägenheter både före och efter att bulleråtgärder är införda. Vidare behöver förslag till planlösning redovisas i planbeskrivningen eftersom bostädernas rumsutformning är av betydelse för att gällande förordning ska kunna erhållas.

Staden behöver säkerställa utformning av bostäderna med hänsyn till bullersituationen genom planbestämmelser. Även en gemensam uteplats med ljudnivåer på 50 dBA ekvivalent ljudnivå och 70 dBA maximal ljudnivå behöver säkerställas i planbestämmelser.

Staden behöver slutligen också utreda och redovisa om planerade verksamheter och idrottsanläggningar kommer att generera ytterligare bullerstörningar för boende i området. I så fall ska hänsyn tas även till dessa störningar vid utformningen av planförslaget.

Transporter av farligt gods på E4:an

Kommunen bedömer att några åtgärder inte behöver vidtas med hänsyn till risken för transporter med farligt gods på E4:an, förutsatt att området mellan E4:an och komplexet Kista Playce inte utformas för stadigvarande vistelse. Den del av detaljplanen som är närmast E4:an är utlagd som GATA vilket inte borde uppmåna till stadigvarande vistelse. Länsstyrelsen anser emellertid att det är lämpligt att införa andra riskreducerande och kostnadseffektiva åtgärder som kan mildra effekterna vid en större olycka. Till exempel bör friskluftsintag vändas bort från riskkällan och utrymningsvägar finnas åt håll som leder bort från E4:an. I plankartan anges att huvudentréer till idrottsanläggning och kontor

ska vara mot torget, via Place Square, vilket Länsstyrelsen ser positivt på.

Geoteknik

Det framgår inte av planhandlingarna hur geotekniken ser ut i området frånsatt kartunderlaget från jordartskartan som anger att det finns en hel del lera i området. Markstabiliteten i området är inte utredd men kan misstänkas vara mindre gynnsam för tunga byggnadskomplex. Det framgår inte av planhandlingarna hur kommunen kommer att säkerställa att den byggnation som medges i planen kommer att vara lämplig med avseende på de geotekniska förutsättningarna. Detta behöver kommunen redovisa till nästa skede i planprocessen.

Översvämningar

Det finns översvämningproblematik inom planområdet då en stor del av området utgör ett lågpunktområde. Det innebär att staden behöver säkerställa en god dränering och avledning av dagvatten. Höjdsättningen av området är också fundamental så att vatten kan avrinna mot planerad lågpunkt inom parkmarken. Länsstyrelsen anser att staden inom planprocessens ram behöver säkerställa att marken blir lämplig med hänsyn till risken för översvämningar och att nödvändiga åtgärder ska säkerställas med planbestämmelser.

Rådgivande synpunkter

Samrådet ska syfta till att få fram ett så bra beslutsunderlag som möjligt och att främja insyn och påverkan. Utöver synpunkter på de statliga ingripandegrunderna ska länsstyrelsen särskilt ge råd om tillämpningen av 2 kap. PBL. Länsstyrelsen ska dessutom ge råd i övrigt om tillämpning av bestämmelserna i plan- och bygglagen, om det behövs från allmän synpunkt. Kommunen bör med hänsyn till synpunkterna fundera över om och hur planens utformning eventuellt kan ändras.

Social hållbarhet

Länsstyrelsen ser positivt på att ett socialt perspektiv finns med i planeringen för området och att detaljplanen syftar till att bidra till ökad social hållbarhet och integration genom att tillskapa offentliga miljöer och funktioner som ska främja möten mellan människor. För att kunna realisera detta är det avgörande att skapa en levande offentlig miljö som är attraktiv, inkluderande och trygg för flera olika samhällsgrupper.

Offentliga platser och aktivitetsytor tenderar i många fall att domineras av unga pojkar och män varför det är viktigt att ha ett jämställdhetsperspektiv vid utvecklandet av dessa platser. Länsstyrelsen delar därför rekommendationen i den sociala

konsekvensanalysen (Tyréns, 2017-11-14) att särskilt involvera tjejer i medskapandet av den offentliga miljön eftersom involvering i form av medskapande kan medverka till att en specifik målgrupp lockas till en plats. Länsstyrelsen anser dock att staden kan förtydliga hur tjejers deltagande i programmeringen och gestaltningen av parken ska genomföras, förslagsvis genom en metodbeskrivning.

Suiciderisk

Vid utformning av de höga husen behöver staden beakta suiciderisken. Öppningsbara fönster och balkonger kan innebära en förhöjd risk.

Storstockholms lokaltrafik (SL)

Trafikförvaltningens erfarenhet är att lågfrekvent buller vid tomgångskörning och start upplevs som störande. Detta problem kan uppkomma vid korsningar och busshållplatser.

Trafikförvaltningen anser att bostäder ska utformas så att Folkhälsomyndighetens riktvärden avseende lågfrekvent buller innehålls i sovrum.

Storstockholms Brandförsvär

Risk

SSBF delar riskutlåtandets bedömning om att förhöjda risknivåer ej förekommer inom planområdet med hänsyn till det långa avståndet mellan riskkällan och planområdet.

Möjlighet till räddningsinsatser

Den planerade bebyggelsen förväntas bli komplex ur ett insatsperspektiv. Höga byggnader ställer speciella krav på både utrymningslösningar och hjälpsystem för räddningstjänstens insats. Dessa krav måste uppfyllas i projekteringen, men det är av vikt att förutsättningarna för att lösa dessa aspekter utreds tidigt. SSBF:s vägledning vid utformning av byggnadstekniskt brandskydd i höga byggnader finns i vägledningsdokument VL2014-08.

- Framkomlighet/Tillgänglighet

I samband med släckinsats måste framkomlighet till byggnader för SSBF:s räddningsfordon beaktas. Enligt Boverkets byggregler bör avståndet mellan körbar väg och byggnadens angreppspunkt för räddningsinsats inte överstiga 50 meter. Detta är i grunden en projekteringsfråga, men den bör möjliggöras i plan.

För att SSBF:s fordon ska kunna framföras krävs normalt BK2-väg. I SSBF:s vägledningsdokument VL2014-094 beskrivs de förutsättningar som krävs för en räddningsväg.

- Stegutrymning/Åtkomlighet

Då två av de planerade byggnadernas höjd överstiger åtta våningar (23 meter) kan räddningstjänsten ej utgöra den alternativa utrymningsvägen för dessa byggnader. Dessa måste därmed dimensioneras för utrymning utan räddningstjänstens stegutrustning. Vidare är det ur SSBF:s synpunkt en fördelaktig lösning om sammanbyggd bebyggelse har samma utrymningsstrategi. SSBF vill därför poängtera att utrymning utan räddningstjänstens hjälp, förslagsvis genom implementering av Tr2-trapphus även för övriga byggnader, är att föredra.

- Brandvatten

Vid planering av ny bebyggelse behöver hänsyn tas till tillgång av brandvatten. Behovet av nya brandposter i området behöver ses över i samråd med förvaltaren av brandpostnätet. För ett konventionellt brandpostsystem rekommenderar SSBF ett avstånd om 75 meter från brandpost till uppställningsplats för räddningsfordon, dvs. 150 meter mellan två brandposter.

Trafikverket

I flyghinderanalysen ingår LFV:s yttrande som sakägare. Som framgår av analysen att inga objekt får uppföras som har en totalhöjd högre än 73 meter över nollplanet med hänsyn till de tekniska systemen. Enligt flyghinderanalysen genomtränger en byggnad den koniska ytan med 19 meter och Swedavia/Bromma flygplats måste kontaktas. Flyghinderanalysen är dock från 2016-08-16 och den hinderbegränsande ytan ändrades 1 december 2017. Det bör således beställas en ny flyghinderanalys.

Luffartsverket

Detaljplaneområdet ligger inom skyddsområdet för LFV:s radarstation i Bällsta. LFV har efter särskild teknisk utredning kommit fram till att inte ha något att erinra mot detaljplanen trots att den högsta bygghöjden överskrider högsta bygghöjd enligt ICAO DOC 015.

Luffartsverket understryker dock att byggherren skall åläggas att meddela radaransvarig LFV, när byggnadens höjd överskrider 73 meter över nollplanet under byggnationen så att LFV kan analysera radarbilderna och vidta eventuella nödvändiga åtgärder i sina tekniska system.

I detta svar har LFV inte utrett eventuell påverkan på hinderytor och in- och utflygningssvägar. Det är respektive flygplats för sig inom 60 km från detaljplanområdet som är sakägare för hinderytor och in- och utflygningssvägar. Stockholm-Arlanda och Stockholm-Bromma flygplatser skall därför remittera i detta ärende. Byggaktören skall beställa en flyghinderanalys av LFV om någon eller båda flygplatserna kräver det.

Swedavia

Detaljförslaget ligger i direkt anslutning till övre kanten av flygplatsens hinderreglerade ytor. Den i detaljplanen föreslagna höjdbegränsningen om max 164 m.ö.h kommer inte att ha någon påverkan på flygplatsens (riksintressets) verksamhet, och förutsatt att höjdbegränsningen enligt ovan ej överskrids har Bromma Stockholm Airport för närvarande inget övrigt att erinra.

Försvarsmakten

Försvarsmakten har inget att erinra i rubricerat ärende.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Gällande MKN vatten avser staden att i fortsatt arbete genomföra en fördjupad utredning om föroreningsituationen samt vidta ytterligare fördröjnings- och reningsåtgärder i syfte att minska mängden utsläpp av näringsämnen och andra föroreningar i recipienten. Detta för att Edviken ska få en bättre ekologisk status när detaljplanen är genomförd. Staden avser även att komplettera dagvattenutredningen med hantering av snö och reningsåtgärder för smältvatten från snö. Dagvattenutredningen revideras även för att på ett tydligare sätt visa det föreslagna dagvattenmagasinet samt magasinets skötselsätt när planen är genomförd.

Stadsbyggnadskontoret noterar länsstyrelsens synpunkter avseende trafikbuller. Inför granskningsskedet kommer staden att se över det höga bostadshuset samt det norra åttavåningshuset så att förslaget klarar bullerkraven.

Bullerutredningen kommer att kompletteras med industribuller från planerade verksamheter och idrottsanläggningar. Om utredningen visar att verksamheterna kommer att generera ytterligare bullerstörningar för boende i området så ska hänsyn även tas till dessa störningar vid utformningen av planförslaget.

Bullerutredningen kommer att även kompletteras i enlighet med Stockholms lokaltrafiks synpunkt gällande lågfrekventbuller vid tomgångskörning och start.

Gällande risk för farliga transporter på E4 noterar staden länsstyrelsens rekommendation om införande av riskreducerande och kostnadseffektiva åtgärder som kan mildra effekterna vid en större olycka. Åtgärder som bortlokalisering av friskluftsintag från riskkällan och lokalisering av utrymningsvägar åt ett håll som leder bort från E4:an ska regleras som planbestämmelse i plankartan.

Stadsbyggnadskontoret delar länsstyrelsens synpunkter om geoteknik. I fortsatt arbete inför granskning kommer en geoteknisk utredning att tas fram. I utredningen kommer bland annat markens geotekniska förhållanden och markstabiliteten utredas. Markens lämplighet för tillåtna bebyggelser i detaljplanen beträffande de

geotekniska förutsättningarna kommer att säkerställas i detaljplanen.

Beträffande länsstyrelsens synpunkt om översvämningsrisk i planområdet avser kontoret att i fortsatt planeringsarbete utreda översvämningsrisken i planområdet vidare som ett avsnitt i dagvattenutredningen. Höjdsättning av de planerade gatorna och det planerade torget har en stor betydelse i hantering av dagvatten vid skyfall. I samband med systemhandlingsprojekteringen kommer staden att se till att allt dagvatten vid skyfall rinner mot lågpunkten på planerade parken som är tänkt att översvämmas vid 100-års regn. Satta höjder från gatuprojektering kommer att föreskrivas på plankartan.

Stadsbyggnadskontoret delar länsstyrelsens synpunkt om särskild involvering av tjejer i medskapandet av den offentliga miljön. I det fortsatta arbetet med gestaltning och systemhandling för parken avser staden att utse en fokusgrupp med yngre tjejer från stadsdelen. Avsikten är sedan att den fokusgruppen medverkar vid ett par workshops tillsammans med stadens landskapsarkitektkonsulter där man utvecklar gestaltningen och programmeringen av parken.

Gällande suiciderisk vid höga husen konstaterar kontoret att höghusens tak inte är allmäntillgängligt vilket minskar suiciderisken. I den höga hotellbyggnaden kommer det inte att finnas öppningsbara fönster och balkonger vilket också minskar suicidrisken i byggnaden.

Vad gäller Storstockholms brandförsvars yttrande om framkomlighetskrav, tillgänglighet och åtkomlighet konstaterar kontoret att brandförsvars möjlighet till räddningsinsatser har beaktas i samrådsförslaget och kommer även fortsättningsvis beaktas under bearbetning av planförslaget. Kontakt med Storstockholms brandförsvaret kommer att tas under det kommande arbetet. Gällande Storstockholms brandförsvares synpunkt om tillgång till brandpost kommer kontoret inför granskningsskede ha avstämningar med Stockholm Vatten för att säkerställa tillgång till brandpost inom ett avstånd om 75 meter från uppställningsplats för räddningsfordon.

Gällande Trafikverkets krav på att flyghinderanalysen ska beställas på nytt konstaterar stadsbyggnadskontoret att kontakt har tagits med Trafikverket (undertecknat yttrande) den 7 juni 2018. Trafikverket lämnade efter avstämningar med Bromma flygplats ett besked att flyghinderanalysen inte behöver uppdateras då Swedavia anser att den i detaljplanen föreslagna höjdbegränsningen om max 164 m.ö.h inte kommer att ha någon påverkan på flygplatsens

(riksintressets) verksamhet. Swedavia har även konstaterat i sitt yttrande att detaljförslaget ligger i direkt anslutning till övre kanten av flygplatsens hinderreglerade ytor, och förutsatt att höjdbegränsningen enligt ovan ej överskrids har Bromma Stockholm Airport för närvarande inget övrigt att erinra.

Planhandlingar och underliggande utredningar kompletteras eller revideras utifrån länsstyrelsens rekommendationer enligt följande:

Plankarta:

- Planbestämmelse införs för att reglera utformning av bostäderna med hänsyn till bullersituationen samt för de fall där speciallösningar behöver användas för att klara bullerutsatta lägen.*
- En gemensam uteplats med ljudnivåer på 50 dBA ekvivalent ljudnivå och 70 dBA maximal ljudnivå kommer att säkerställas genom en planbestämmelse.*
- Planbestämmelse införs för att reglera lokalisering av friskluftsintag och utrymningsvägar bort från riskkällan (E4:an)*
- Planbestämmelse införs för att reglera byggnadernas lämplighet på marken beträffande geoteknik.*

Planbeskrivning:

- Planbeskrivningen ska kompletteras med mer information från underliggande bullerutredningen. Redovisningen i planbeskrivningen behöver vara så detaljerad att den kan ligga till grund för förelägganden och förbud från tillsynsmyndigheten med avseende på buller.*
- Beräknade ekvivalenta och maximala ljudnivåer ska redovisas för samtliga lägenheter både före och efter att bulleråtgärder är införda.*
- Förslag till planlösning kommer att redovisas i planbeskrivningen.*

Utredningar:

- Dagvattenutredning/översvämning*
- Bullerutredning*
- Geotekniskutredning*

Kommunala nämnder, bolag och förvaltningar

Rinkeby-Kistas stadsdelsförvaltning

Stadsdelen är positiv till att området utvecklas och att fler bostäder i Kistas norra delar bidrar till en mer blandad bebyggelse. Stadsdelen ser dock brist av förskolor i detaljplanen. Beräkningsgrunden bör vara 25 förskoleplatser per 100 lägenheter och 16 barn per avdelning. Om det kan underlätta detaljplanearbetet är stadsdelen öppen för att behovet av förskola tillgodoses i en annan detaljplan. I det fallet är det nödvändigt att behovet av förskola säkerställs i tid för de planerade bostäderna.

Stadsdelen ser brist på entréer mot norra delar av planområdet vilket kan leda till att området upplevs som en baksida. Detta skapar en risk för att området blir otryggt. Stadsdelen anser att byggnadsvolymerna blir stora och höga vilket ställer krav även på intilliggande gators utformning bakom och på sidorna av kvarteret.

Trafikslagen bör separeras för bästa möjliga trygghet, säkerhet och tillgänglighet (bil, gång och cykel) så som det är ordnat på Torshamnsgatan idag samt kopplas samman i ett större sammanhang för övriga delar av Kista. Det är även viktigt att sidogatorna och gatan bakom kvarteret ej får karaktären av bakgator.

Erfarenhet från Kista torn när det gäller bl.a. bohags och leveranstransporter till byggnaden visar på att det behövs utredning av hur tyngre transporter ska angöra det höga bostadshuset och hur transporter inom byggnaden är enkla att hantera. Det framgår inte om det ska vara den gemensamma lastkajen som ska anslutas till höghusdelen eller ej.

Stadsdelen anser även att servitut för brukande av vad som är gemensamma ytor behöver förtydligas.

Stadsdelen anser det viktigt att säkerställa en god boende miljö med särskild hänsyn tagen till buller, grönområden, infrastruktur som kollektivtrafik samt parkeringsplatser.

Stadsdelen anser det önskvärt med en större del stora lägenheter tre rum eller större.

Stadsdelen ser gärna att stadsbyggnadskontoret i framtida planer utreder möjligheten till förskola och skola i gemensamma lokaler.

Möjligheten att ha grönt tak eller takterrass på tennishallen bör utredas vidare i syfte att minska belastningen på dagvattensystemet och skapa ökad grönyta i området.

Det är viktigt att alla stränder till dammarna görs tillräckligt flacka för att minska risken för drunkning. Vidare bör parkens utformning inte lämnas till senare medborgardialoger. Parkens utformning bör vara väl genomarbetad från början för att säkra en god gestaltning och en bra miljö. Behovet av förskolor förväntas öka vilket också ökar behovet av kvalitativa grönytor i närområdet.

Stadsdelen anser att en mer övergripande vindstudie över hela Kista behöver göras då flera höghus är under planering i Kista. Detta för att få en rättvis bild av det framtida mikroklimatet.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö - och hälsoskyddsnämnden tillstyrker planförslaget under förutsättning att:

- Möjligheten att justera hastigheten till 40 km/h på Torshamnsgatan utreds och om möjligt genomförs.
- En förlängning av befintlig bullervall mot E4:an Genomförs.
- En planbestämmelse utformas som säkerställer att ljudklass B i fasad åstadkoms i alla lägenheter.
- Lägenhetsplanlösningar och balkonger anpassas i större utsträckning till den omgivande bullersituationen.
- Dagvattenutredningen förtydligas med beskrivning av det planerade fördröjningsmagasinet.
- Planhandlingarna kompletteras med uppgifter om placering av förskolor, storlek på lekyta per barn samt buller och luftföroreningsnivåer på framtida förskolegårdar.
- Förslag på kompensationsåtgärder för intrång i habitatnätverk för barrskogsfåglar redovisas.

Miljöförvaltningen bedömer att planen bör vara genomförbar utifrån ett miljö- och hälsoperspektiv men att flera frågor kräver ytterligare utredning. De miljö- och hälsofrågor som togs upp i miljöunderlaget har bara delvis utretts och följande frågor behöver utredas och redovisas innan planen kan antas:

- Trafikbuller och eventuellt framtida buller från fläktar.
- Kompensationsåtgärder för intrång i habitatnätverk för barrskogslevande arter.
- E4:an innebär också att miljö kvalitetsnormen för luft för framförallt PM10 riskerar att överskridas. Hur kommer den planerade bebyggelsen påverka luftföroreningshalter?
- Förskolornas placering, lekyta per barn, bullernivåer och luftföroreningshalter på förskolegårdarna.
- Säkerställande att inga ämnen tillförs Edviken som riskerar att försämra statusen.

Idrottsförvaltningen

Idrottsförvaltningen understryker vikten av att fortsätta att satsa på Stockholm som en evenemangsstad då det ökar stadens attraktionskraft och skapar stolthet hos stockholmarna. Centercourten med 1200 sittplatser kan bidra till detta genom att möjliggöra för ytterligare evenemang i staden.

Föreningslivet har önskemål om fler badmintonbanor.

Parken kan med fördel kompletteras med funktioner för spontanidrott som utomhusbanor för paddeltennis.

Utbildningsförvaltningen

Antalet bostäder i detaljplanen ingår i prognoserna från 2017, men med 270 bostäder. Cirka 150 barn behöver tas hänsyn till i planering av skollokaler som ligger utanför den planerade prognosen. (0,5 skolbarn per nyproducerad lägenhet). Med tiden kommer det bli nödvändigt att se över plats för ny kommunal skola i Kistaområdet samt att se över ”Plan för säkra och trygga skolvägar” för eventuella skolbarn som kommer att bo i bostäderna på Akala 4:1 vid Torshamnsgatan.

Fastighetskontoret

Fastighetskontoret vill hållas informerad i frågor gällande förskola och LSS-boende i fortsatt planarbete om bostadsrätter ska förvärvas för ändamålet.

Stockholms stadsmuseum

Stockholms stadsmuseum poängterar att det finns fornlämningar i och intill planområdet. Stadsmuseet saknar kommentarer i planhandlingen om fornlämningarna, dess status och hur planarbetet förhåller sig till dem.

Det finns spektakulära byggnader i postmodernistisk stil. De är inte klassificerade men har arkitektoniskt värde. Samtidigt som det är troligt att många byggnader kan tillskrivas ett arkitektoniskt värde.

I övrigt bedömer Stadsmuseet att ingen kulturmiljö påverkas negativt av förslaget. Området har en tradition av att bebyggas med stora komplex, med ett särpräglad och individualistisk arkitektonisk uttryck. Det gör området tåligt för förändringar och nya tillägg.

Rådet till skydd för Stockholms skönhet

Skönhetsrådet bedömer att det finns mycket gott i planen, inte minst de olika verksamheter och idrottshallar som planeras.

Däremot menar rådet att hopslagning av de fyra kvarteren till ett enda vore ett stort misstag, och dessutom en upprepning av de problem med för stora kvarter som redan finns i nuvarande Kista

arbetsområde. Istället för att ange idrottsanläggningar som skäl till att lägga ihop kvarteren, bör dessa kunna grupperas i flera volymer i den redan befintliga kvartersstrukturen. Poängen med att hålla fast vid strukturplanen är att även framöver möjliggöra rörelse och spontana gångströmmar, men minst lika viktigt är att behålla den flexibilitet för framtida utveckling som finns i utbytbara kvarter. Rådet inskräper att stadsbyggnadskontoret bör hålla fast vid de ursprungliga gaturummen.

Tillgång till förskoleplatser är så viktig att den kräver en större omarbetning innan planarbete kan fortskrida. Att skapa en bra förskolemiljö (inte på tak eller i park) är ett arbete som ska utföras parallellt med detaljplanarbetet.

Rådet anser det som viktigt att aktivera/levandegöra bottenvåningar av planområdet norrut för att inte bilda en mur mot ett framtida kvarter mellan planförslaget och E4:an.

Stadsbyggnadsnämndens råd för funktionshinderfrågor
Rådet för funktionsfrågor anser att till dess att kraftledningen har tagits ur bruk är tomten olämplig att bygga på.

Kommunal lantmäterimyndigheter
Lantmäterimyndigheten har inga synpunkter på planförslaget.

SISAB
Skolfastigheter i Stockholms AB har inga synpunkter i sammanhanget.

Stockholm parkering
Stockholm parkering har inga synpunkter på planärendet.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande
Gällande stadsdelsförvaltningens synpunkt beträffande utformning av gatustrukturen samt synpunkter gällande separering av trafikslagen hänvisar stadsbyggnadskontoret till underliggandetrafitutredningen. Trafikutredningen konstaterar att befintligt och planerat cykelnät i anslutning till Playcehotellet har god täckning och håller hög standard. Torshamnsgatan är utpekad som regionalt cykelstråk i Stockholms stads Cykelplan 2012 och planeras att utformas med 3,25 meter breda cykelbanor längs gatans båda sidor. Söderut har stråket koppling med cykelstråket längs Kistagången. Även det urbana stråket på Playcehotellets södra sida planeras att göras cykelvänligt och en framtida gc-koppling till Sollentuna är möjlig. Eftersom standarden på cykelbanorna på Torshamnsgatan är hög bedöms inte behovet av cykelbanor på Bakgatan vara stort. Cykling kan därför ske i blandtrafik.

Kontoret delar stadsdelsförvaltningens synpunkt gällande angöring av tyngre transporter till det höga bostadshuset samt utredning av hur transporter inom byggnaden är enkla att hantera. I fortsatt arbete inför plangranskning kommer att angöringsfrågan med särskilt fokus på angöring av tyngre transporter till höghuset utredas. I utredningen kommer staden även utreda hur den föreslagna inomhus in- och avlastningen i planförslaget skulle fungera. Utredningen kommer dessutom att utreda trafikkontorets tillgänglighetskrav (handikappanpassning max 25 meter mellan entréer och handikapps platser).

Gällande stadsdelsförvaltningen, miljöförvaltningen och Skönhetsrådets synpunkter om förskolebehovet avser stadsbyggnadskontoret att utreda möjligheten till en förskola om åtta avdelningar inom detaljplanområdet, detta utifrån stadsdelsförvaltningens ställningstagande gällande det förskolebehov som planerade bostäder i detaljplanen genererar. Storlekar på inomhusytor och gårdsytor kommer att föreslås i samråd med stadsdelsförvaltningen utifrån ytkrav anpassad efter detaljplanens förutsättningar.

Angående stadsdelsförvaltningens synpunkt vad gäller en större andel stora lägenheter i detaljplanen konstaterar stadsbyggnadskontoret att fler stora lägenheter i planförslaget inte är möjligt på grund av bl.a. planens bullerutsatta läge.

Stadsbyggnadskontoret delar stadsförvaltningens synpunkt gällande brist på entréer mot norra del av planområdet. I fortsatta planarbetet inför granskningsskede avser koenntoret att arbeta vidare med bottenvåningarnas utformning i syfte att öppna upp kvarteret mot de planerade gatorna inom detaljplanen.

Stadsbyggnadskontoret noterar stadsdelsförvaltningens synpunkt beträffande grönt tak eller takterrass på tennishallen i syfte att minska belastningen på dagvattensystemet och skapa ökad grönyta i området. Frågan kommer att utredas i samband med vidare utveckling av dagvattenutredningen. Stadsbyggnadskontoret noterar även stadsdelsförvaltningens synpunkt gällande flacka stränder i parker beträffande drunkningsrisk.

Gällande stadsdelsförvaltningens synpunkt beträffande parkens utformning och att det inte ska lämnas till ett senare skede poängterar stadsbyggnadskontoret att parkens gestaltungsfråga har varit med från början i processen och det finns en hel del ritningar i planbeskrivningen som illustrerar parkens

gestaltungsprinciper. I fortsatt arbete med gestaltning och systemhandling för parken kommer fokus bland annat ligga på hur parkens olika ytor ska användas. För detta kommer staden att utse en fokusgrupp med yngre tjejer från stadsdelen. Avsikten är sedan att denna fokusgrupp medverkar vid ett par workshops med stadens landskapsarkitektkonsulter där man tillsammans utvecklar gestaltningen och programmeringen av parken.

Gällande behov av en övergripande vindutredning över hela Kista som framförs av stadsdelsförvaltningen konstaterar stadsbyggnadskontoret att denna utredning borde göras i samband med andra övergripande planeringsarbeten inom geografien. I samband med detaljplanarbetet utreds de frågor som stadsbyggnadskontoret har rådigheter över inom ramen av detaljplan.

Beträffande miljöförvaltningens synpunkt gällande justering av hastigheten till 40 km/h på Torshamnsgatan avser trafikkontoret att göra denna hastighetsjustering i nära framtid. Det har dock inte fattats beslut om det i trafiknämnden.

Stadsbyggnadskontoret noterar miljöförvaltningens synpunkt gällande förlängning av bullervallen norr om detaljplanområdet samt miljöförvaltningens synpunkt gällande säkerställande av ljudklass B i fasad i alla lägenheter. Stadsbyggnadskontoret tar med synpunkterna i fortsatta arbetet.

Stadsbyggnadskontoret noterar miljöförvaltningens synpunkt angående anpassning av lägenhetsplanlösningar och balkonger i större utsträckning till den omgivande bullersituationen. Stadsbyggnadskontoret noterar även miljöförvaltningens synpunkt gällande industribuller. Bullerutredningen kommer att kompletteras med industribuller och bland annat störningar som fläktar kommer att alstra.

Dagvattenutredningen kommer att revideras för att tydligare redovisa det föreslagna dagvattenmagasinet samt magasinets skötselåtgärder när planen är genomförd.

Beträffande miljöförvaltningens synpunkt vad gäller miljökvalitetsnormen för luft kommer staden att utreda luftkvalitén innan granskningsskede. I utredningen kommer staden bland annat att utreda planområdets luftkvalité innan genomförande av detaljplanen, efter planens genomförande samt luftkvalitet på kommande förskolegården och i parken. Om miljökvalitetsnormer för luft överskrids kommer åtgärder att föreslås.

Miljöförvaltningens kommentar gällande detaljplanens intrång i habitatnätverk för barrskogsfåglar har noterats.

Stadsbyggnadskontoret poängterar att den delen av habitatnätverket som ingår i detaljplanområdet har bevarats genom att planläggas som parkmark. Av den anledningen anser stadsbyggnadskontoret att ingen kompensationsåtgärd skulle behövas.

Staden noterar miljöförvaltningens synpunkt gällande hantering av dagvatten. Staden avser i fortsatt arbete genomföra en fördjupad utredning av föroreningsituationen och att vidta ytterligare fördröjnings- och reningsåtgärder inom planområdet i syfte att minska mängden utsläpp av näringsämnen och andra föroreningar i recipienten. Detta för att Edviken ska få en bättre ekologisk status när detaljplanen är genomförd.

Beträffande idrottsförvaltningens önskemål om fler badmintonbanor och funktioner för spontanidrott - såsom utomhusbanor för paddeltennis i parken - avser kontoret att ta med frågorna i fortsatta planeringsarbetet och arbetet med programmering av parken vilket kommer att genomföras innan granskningsskedet.

Stadsbyggnadskontoret noterar utbildningsförvaltningens kommentar om behov av ny kommunal skola i Kistaområdet samt behovet av att se över "Plan för säkra och trygga skolvägar" för eventuella skolbarn som kommer att bo i bostäderna på Akala 4:1 vid Torshamnsgatan.

Enligt fastighetskontorets synpunkt kommer Stadsbyggnadskontoret i fortsatt planarbete att hålla fastighetskontoret informerat i frågor gällande förskola och LSS-boende ifall bostadsrätter ska förvärfvas för ändamålet.

Angående Stadsmuseets synpunkt beträffande fornlämningar avser Stadsbyggnadskontoret att i granskningshandlingar göra en redovisning av fornlämningar innanför och utanför planområdet samt en redovisning av hur planförslaget förhåller sig till fornlämningarna.

Skönhetsrådets synpunkt gällande levandegörande av planområdets bottenvåningar mot norr har noterats. Kontoret poängterar att befolkningsunderlag och behov av verksamhetslokaler på norra sidan av kvarteret kommer att bli aktuellt först när kraftledningen är ur bruk, gatan norr om kvarteret är genomförd och kvarteren norr om detaljplanen är på plats. Samrådsförslaget reglerar idrottshallarnas flexibla användning genom två bestämmelser (R₁ och C5). Planbestämmelse C5 innebär att lokaler för centrum får anordnas i bottenvåning mot gatan. Det betyder att planen ger möjlighet till centrumverksamheter på norra sidan av kvarteret (det

är inte en tvingande bestämmelse) när förutsättningar är på plats och behovet har uppkommit. Detta görs med syftet att kvarteret får en levande bottenvåning i framtiden vilket i sin tur kommer att bidra till ökad trygghet i området norr om detaljplanområdet. I fortsatt planarbete inför granskningsskede kommer kontoret att arbeta vidare med bottenvåningarnas utformning med syftet att säkerställa att kvarteret får en levande bottenvåning mot nordost och nordväst.

Råd för funktionshinderfrågor anser att tomten är olämplig att bygga tills dess att kraftledningen har tagits ur bruk. Stadsbyggnadskontoret har i samråd med Svenska kraftnät föreslagit markanvändningar som inte avser stadigvarande vistelse i närområdet av kraftledningen vilka är i enlighet med Svenska kraftnäts policy och riktlinjer. Detta leder till att marken delvis är lämplig att tas i bruk.

Övriga remissinstanser

Stockholm Vatten och Avfall AB

Avfall

Stockholm Vatten anser att det är positivt att hushållsavfallet avses omhändertas med stationära sopsug med kompletterande miljörum. Inkast till sopsug ska lokaliseras max 50 meter från entréer (enligt Boverket).

Fastighetsägare har en skyldighet att ombesörja hämtning av grovavfall från fastigheten. Observera att plats i miljörum eller uppställningsplats för container ska finnas med i den fortsatta planeringen för att möjliggöra hämtning av grovavfallet.

Vatten

I exploateringsområdets östra del finns en dagvattentunnel. Spill- och dagvatten är planerade att ledas in till tunneln via ett borrhål som kommer att anläggas i ett tidigt skede inom planområdet.

Den planerade bebyggelsen är inom riskområdet vad gäller översvämningar och den planerade exploateringen kan förändra förutsättningarna för avrinningssituationen och behöver utredas ytterligare.

Vattenanslutning kan ske från Torshamnsgatan. Lägsta trycknivå under normala förhållanden i förbindelsepunkt motsvarar nivån ca +90 meter och högsta nivån ca +105 meter över stadens nollplan.

Spillvattenanslutning kan ske till borrhål ned till dagvattentunnel i områdets nordöstra del.

Hantering av dagvatten ska följa stadens dagvattenstrategi samt åtgärdsnivån (fördröjning och rening 20 mm) för dagvatten. Viktigt att markhöjder och grönytor planeras så att dagvatten kan tas om hand inom fastigheten. Därefter kan avledning ske till kommunala dagvattenledningar.

Svenska kraftnät

Svenska kraftnät framhåller att kraftledningen inom planområdet kommer att rivras när förstärkning av stamnätet i Stockholm är genomförd tidigast 2027. Till dess kan detaljplanen inte förverkligas och såväl person- och driftsäkerheten för anläggningarna måste säkerställas.

Svenska kraftnät anser att detaljplanen strider mot ledningsrätten som Svenska kraftnätet har. Svenska kraftnäts förslag är att detaljplanen ändras så att de moment som inte är förenliga med Svenska kraftnäts ledningsrätt kan aktualiseras först efter att kraftledningarna har rivits.

- Vid nybyggnation får inte magnetfältet överskrida 0,4 mikrotlesa. Annars ska åtgärder vidtas.
- Svenska kraftnäts magnetspolicy: 35 meter till kraftledningen för stadigvarande vistelse.
- Tydliggörande kring stadigvarande vistelse: En byggnad för idrottsanläggningar kan innefattas om det innehåller arbetsplatser för heltidsarbete.
- I detaljplanens nordvästra hörn står en kraftledningsstolpe (stolplittera 0038) på mark som är planerad för gata för fordons- och gångtrafik. Svenska kraftnät vill vara tydliga med att detta inte är genomförbart enligt aktuellt planförslag så länge kraftledningen är i drift.

För kraftledningsstolpen gäller följande:

- Markåtgärder får inte vidtas närmare stolpe än 20 meter.
- Fordon får inte stå parkerade närmare än 10 meter från yttersta faslinan.
- Belysning, mast, skorsten ska placeras minst stolpens höjd +10 meter från kraftlednings yttersta faslina, med minsta avstånd 10 meter.
- Inga elinstallationer får ske närmare än tio meter från kraftledningens närmaste del.

- Invid en kraftledning sker en elektrostatisk uppladdning av föremål och personer som uppehåller sig i luftledningens närhet. Därför rekommenderar Svenska kraftnät att alla metalliska konstruktioner som är exponerade för kraftledningens elektriska fält ska skyddsjordas inom ett område av 20 meter från kraftledningens närmaste spänningssatta del.
- Vid arbete nära kraftledning tillämpas elsäkerhetsanvisningarna ESA. Om någon utrustning under byggnationen på något sätt riskerar att komma närmare kraftledningens faslinor än 5,5 meter vertikalt eller 6,5 meter horisontellt måste särskilda elsäkerhetsåtgärder vidtas. Förutom detta så måste risken för induktion alltid beaktas. Risk för induktion uppkommer så fort elektriskt ledande material på något sätt får en utsträckning längs med kraftledningen.

Swedavia

Swedavias flygplats Bromma Stockholm Airport är utpekad av Trafikverket som riksintresse för kommunikation enligt 3 kap. 8 § miljöbalken. Det är funktionen flygplats som utgör riksintresse, vilket innebär att flygplatsområdet ska skyddas liksom de omgivande influensområdena för buller, hinderskydd och flygprocedurer.

Swedavia kan konstatera att området ligger utanför flygplatsens bullerkurvor för maximal ljudnivå 70 dB(A) och FBN 55 dB(A) och flygplatsen har därför inget att erinra vad gäller flygbuller.

Detaljförslaget ligger i direkt anslutning till övre kanten av flygplatsens hinderreglerade ytor. Den i detaljplanen föreslagna höjdbegränsningen om max 164 m.ö.h kommer inte att ha någon påverkan på flygplatsens (riksintressets) verksamhet, och förutsatt att höjdbegränsningen enligt ovan ej överskrids har Bromma Stockholm Airport för närvarande inget övrigt att erinra. Flygplatsen vill dock ta tillfället i akt och tydliggöra det faktum att också tillfälliga hinder, såsom exempelvis byggkranar, omfattas av hinderfrihetskraven vilket ställer krav på noggrann planering av den framtida produktionen inom området.

Electrum

Stiftelsen Electrum, ser det som mycket positivt att det aktuella kvarteret utvecklas. Förslaget ligger i linje med utgångspunkterna i den nuvarande strukturplanen för Kista Science City samt med den strukturplan som är under framtagande.

Stiftelsen Electrum framför synpunkter med avseende på ett eventområde i Kista Science City:

- Trafikflödeanalyserna tar inte hänsyn till ett utbyggt eventområde i Kista.
- Entrétäthet mest mot torget/Torshamnsgatan. Bakgatan blir ett viktigt stråk vid ett eventuellt eventområde i Kista.
- Transportvägar, inlastningar och logistik är inte planerade utifrån ett eventuellt tillkommande eventområde.
- Den föreslagna lokalgatan nordost om kvarteret kan göras bredare för att fungera som ett stråk snarare än lokalgata.

Ellevio

Ellevio framför synpunkter om behov av minst två större inhysta nätstationer för att klara elförsörjningen av tillkommande bebyggelse. Ellevio har ett 11 kV kabelförband som korsar planområdet. Detta kommer att behöva flyttas i samband med genomförandet av planen.

Stockholms Exergi

Stockholm Exergi har inga ledningar inom aktuellt planområde. Stockholm Exergi kan erbjuda fjärrvärme samt fjärrkylaleverans.

Vattenfall eldistribution AB

Vattenfall har inga elnätanläggningar inom aktuellt område eller inom dess närområde och har därmed inget att erinra i rubricerat ärende.

Skanova Access AB

Skanovas teleanläggningar/rättigheter berörs inte av rubricerat förslag. Skanova har därför inget att invända mot detaljplaneförslaget.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Stockholm Vattens synpunkt gällande max avstånd mellan entréer och sopnedkast samt synpunkter gällande hantering av grovavfall har noterats. Synpunkterna ska beaktas i fortsatt planerings- och projekteringsarbete.

Stadsbyggnadskontoret noterar Stockholms Vattens synpunkt gällande vattenanslutning och spillvattenanslutning samt Stockholm Vattens synpunkt gällande översvämningssrisk i planområdet. Kontoret avser att i fortsatt planeringsarbete utreda översvämningssrisken vidare i planområdet som ett avsnitt i dagvattenutredningen. Höjdsättning av de planerade gatorna och det planerade torget har en stor roll i hantering av dagvatten vid skyfall. I samband med framtagande av systemhandlingsprojektering kommer staden att se till att allt dagvatten vid skyfall rinner mot lågpunkten i planerade parken som är tänkt att översvämmas vid 100-årsregn. Satta höjder från gatuprojektering kommer att föreskrivas i plankartan.

Beträffande Stockholms vattens synpunkt gällande hantering av dagvatten och stadens dagvattenstrategi poängterar kontoret att dagvattenutredningen som ligger till grund för planhandlingarna är baserad på stadens dagvattenstrategi. Utifrån synpunkter som stadsbyggnadskontoret har fått från olika remissinstanser under plansamråd gällande dagvattenhanteringen kommer dagvattenutredningen att revideras/kompletteras.

Vad gäller Svenska kraftnäts synpunkter om krafledningen och tillhörande ledningsrätt avser Stadsbyggnadskontoret att i fortsatt arbete och i dialog med Svenska kraftnät beakta Svenska kraftnäts intresse beträffande krafledningen; detta genom utförande av eventuella revideringar i detaljplanen för att anpassa planförslaget efter Svenska kraftnäts riktlinjer och behov.

Stadsbyggnadskontoret noterar Stiftelsen Electrums synpunkter gällande ett eventuellt eventområde i Kista. Idén om ett eventuellt eventområde i Kista är i ett tidigt skede. Stadsbyggnadskontoret saknar underlag gällande trafikflöden som eventområdet skulle komma att ge upphov till för att kunna utgå ifrån det. Dessa frågor kan utredas först när arbetet med framtagande av en detaljplan för ett eventområde i Kista har påbörjats.

Stadsbyggnadskontoret noterar Ellevios synpunkter. Kontoret kommer att i fortsatt planarbete beakta Ellevios behov gällande elnätstationer och kabelförbandet som ska flyttas.

Sakägare enligt fastighetsförteckning

-

Övriga, ej sakägare

Privatperson, boende i Husby

En privatperson har lämnat synpunkter på planförslaget.

Synpunkterna handlar framför allt om utbyggnation av busstrafiken i Kista, otrygghet mellan planområdet och T-banan, Trafik-PM, trafiksäkerhetsåtgärder mellan Kista äng och planområdet, översvämningsrisker och projektets påverkan på de närliggande områdena vid skyfall, störningar som planens genomförande kan medföra för boende i Kistahöjden samt behov av offentliga tillgängliga spontana aktiviteter. Privatpersonen har även framfört synpunkter om behov av en förskola med egen sammanhängande gård med friyta som Boverket brukar rekommendera till 30 m² /barn. Det föreslås av boendet att förskola ges eget område inom planen alternativt att förskola ingår i Playce anslutande planeringsområde (inte förskola med gård på taklandskap).

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Gällande synpunkten med avseende på utbyggnation av busstrafiken i Kista har staden avsikten att inleda en dialog med Stockholms lokaltrafik (SL) i samband med detaljplanarbetet för att möjliggöra en busshållplats vid Playcehotellet. Utbygganden av busstrafiken i Kista är dock en fråga som ligger utanför ramen för framtagande av en detaljplan för Playcehotellet.

Beträffande synpunkten om otrygghet på vägar mellan planområdet och T-banan på kvällar och nattetid poängter Stadsbyggnadskontoret att planområdet ligger idag i utkanten av Kistas verksamhetsområde. När planen Kista äng är genomförd och fler exploateringar med levande bottenvåningar längs med Torshamnsgatan är på plats kommer vägarna mellan centrum och Playcehotellet inte att upplevas som lika otrygga.

Stadsbyggnadskontoret noterar även synpunkten gällande trafik-PM. Trafik-PM kommer att uppdateras utifrån rätt underlag innan granskningsskedet.

Vad gäller översvämningsrisk avser kontoret att i fortsatt planeringsarbete utreda översvämningsrisken vidare i planområdet som ett avsnitt i dagvattenutredningen. Höjdsättning av de planerade gatorna och det planerade torget har en stor roll i hantering av dagvatten vid skyfall. I samband med framtagande av systemhandlingsprojektering kommer staden att se till att allt dagvatten vid skyfall rinner mot lågpunkten i planerade parken som är tänkt att översvämmas vid 100-årsregn. Satta höjder från gatuprojektering kommer att föreskrivas i plankartan.

Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten gällande negativa effekter som genomförande av Playcehotellet och Kista äng kan innebära för boende i Kistahöjden. Stadsbyggnadskontoret anser att detta inte kan åtgärdas i detaljplanen och att frågan kan regleras i annan lagstiftning avseende buller.

Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten gällande önskemål om spontanidrott, lekplats, basket, fotboll, joggingstråk och vinteraktivitet i området norr om Torshamnsgatan. Kontoret avser att ta med frågorna i fortsatta planeringsarbetet samt i arbetet med programmering av parken vilket kommer att genomföras innan granskningsskedet.

Avseende stadsdelsförvaltningens, miljöförvaltningens, skönhetsrådets och privata remissinstansers synpunkter gällande

förskolebehovet avser stadsbyggnadskontoret att utreda möjlighet till en förskola om åtta avdelningar utifrån det förskolebehov som planerade bostäder i detaljplanen genererar. Storlekar på inomhusytor och gårdsytor kommer att föreslås av stadsbyggnadskontoret i samråd med stadsdelsförvaltningen utifrån detaljplanens förutsättningar. Att det i detaljplanen inte har möjliggjorts förskoleplatser i planförslaget bygger på tidigare samråd med stadsdelsförvaltningen.

Inför granskning

Med anledning av de synpunkter som framförts under samrådet föreslår kontoret följande:

- Utformning av det höga bostadshuset studeras med hänsyn till bullerkraven.
- Förskolebehovet som planerade bostäder genererar beaktas.
- Eventuella anpassningar av kvarteret utifrån Svenska kraftnäts riktlinjer gällande säkerhet och ledningsrätt studeras.
- Kvarterets bottenvåningar mot norr bearbetas i syftet att öppna upp fasaden samt att få till entréer norrut.
- Gestaltning av kvarterets lågdelar bearbetas.
- Kommunikationer och flöden genom kvarteret förbättras.
- Utformning av allmän plats (torg och park) i samband med en systemhandlingsprojektering studeras vidare.
- Parken programmeras utifrån ett jämställdhetsperspektiv.
- Två inhysta elnätsstationer lokaliseras inom planområdet.

Följande utredningar kompletteras:

- Buller
- Dagvattenutredning, översvämningsrisk
- Trafik

Följande utredningar tas fram:

- Geotekniskutredning
- Luftföroreningsutredning med fokus på luftkvalité på förskolegården

Stadsbyggnadskontorets sammanvägda ställningstagande

Stadsbyggnadskontorets samlade bedömning är att ovanstående revideringar är en lämplig avvägning mellan olika intressen. Merparten av de frågor som kommit upp i samrådet bedöms kunna hanteras genom mindre utredningar och justeringar. Den större förändringen, gällande förskolan, är enligt stadsbyggnadskontorets bedömning möjlig att tillgodose.

Kontoret ser fortsatt positivt på processen. Kontoret föreslår att stadsbyggnadsnämnden godkänner redovisning av plansamrådet och uppdrar åt kontoret att ställa ut planförslaget på granskning.

Louise Heimler
planchef

Yasaman Ghanavi
stadsplanerare